



MINISTER KULTURY  
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

*Bogdan Zdrojewski*

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2011 r.

DOZ-SK-070/8/11-JO

*P. J. Kościelak*  
SEKRETARIAT  
Marszałka Senatu  
opinię na dn. 22.04.11  
3728 podpis *JK*

Pan

**Bogdan Borusewicz**

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na ponowne oświadczenie złożone przez Panów senatorów Piotra Gruszczyńskiego i Marka Konopkę podczas 72 posiedzeniu Senatu RP w dniu 17 marca 2011 r., w sprawie ochrony siedlisk jeryzków – ptaków objętych ścisłą ochroną gatunkową, skierowane do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 24 marca 2011 r. (znak: BPS/DSK-043-3446/11), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Pragnę zapewnić, że organy ochrony zabytków przestrzegają obowiązującego w Polsce prawa, w tym także ustawy o ochronie przyrody i ustawy Prawo ochrony środowiska, w związku z czym nie podejmują działań nie mieszczących się w ramach – przyznanych im przez ustawodawcę – kompetencji i właściwości rzeczowej. Kompetencje organów ochrony zabytków określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zm.). Zobowiązanie organów ochrony zabytków, wchodzących w skład administracji publicznej, do przestrzegania z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej zawiera art. 19 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

W świetle przytoczonych wyżej przepisów prawa organy ochrony zabytków nie posiadają kompetencji i właściwości do prowadzenia egzekucji przepisów ustaw o ochronie

środowiska i przyrody oraz nie są właściwe dla czynności administracyjnych w tym zakresie. Właściwe w tych kwestiach organy, zarówno w odniesieniu do wykonywania jak i egzekwowania stosownych przepisów, zostały określone w art. 91 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.) oraz art. 376 i 377 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.).

Jednocześnie pragnę wyraźnie podkreślić, że objęcie zabytku nieruchomego jedną z form ochrony, określonych w art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, nie oznacza wyłączenia go spod obowiązywania przepisów o ochronie przyrody i środowiska. Nie istnieją więc żadne, prawne lub formalne przeszkody uniemożliwiające, właściwym w tym zakresie organom, wykonywania i egzekwowania obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przyrody i środowiska, w odniesieniu do zabytków nieruchomych i podejmowanych przy nich prac konserwatorskich, restauratorskich, lub robót budowlanych. W moim przekonaniu, kwestią zasadniczą w działaniach podejmowanych przez organy ochrony środowiska i przyrody oraz organy ochrony zabytków jest ścisła współpraca służąca osiągnięciu kompromisów godzących wymogi ochrony zabytku z potrzebami ochrony środowiska a także chronionych gatunków fauny i flory.

Odnosząc się do przytoczonej przez Panów Senatorów treści art. 6 ust 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska pragnę nadmienić, że stroną, której dotyczą przywołane przepisy, są właściciele lub posiadacze zabytków nieruchomych, zobowiązani z mocy prawa do opieki nad nimi, którzy inicjują i podejmują działania przy tych zabytkach. Natomiast organ ochrony zabytków bądź starosta będą zobowiązanymi do wykonania przepisów określonych m.in. w art. 6 ust 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w sytuacji, gdy na podstawie art. 49 ust 3 lub art. 50 ust 3 i art. 50 ust 4 pkt. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: wykonują zastępczo prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, zabezpieczają zabytek nieruchomy wpisany do rejestru zabytków w formie ustanowienia czasowego zajęcia w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz wywłaszczają zabytek wpisany do rejestru zabytków na rzecz Skarbu Państwa w przypadku, gdy usunięcie tych zagrożeń nie jest możliwe.

We wszystkich tych przypadkach egzekucja stosownych przepisów, w tym określonych w art. 6 ust 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, spoczywa na właściwych w tym zakresie organach ochrony środowiska i przyrody.

Odnosząc się do poruszonego w oświadczeniu Panów Senatorów zagadnienia zamknięcia otworów maczulcowych w ceglanych murach gotyckich kościołów w Krakowie, tradycyjnego miejsca gniazdowania jerzyków, chciałbym poinformować, że w odpowiedzi udzielonej na poprzednie oświadczenie Panów Senatorów oparłem się na informacjach Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, udzielonych przy piśmie z dnia 17 sierpnia 2009 r. Pan Konserwator poinformował wówczas o programach konserwatorskich, w oparciu o które wydawane są decyzje na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, uwzględniających m.in. takie zabezpieczanie otworów maczulcowych, by umożliwić zakładanie w nich gniazd przez jerzyki. Programy te dotyczyły prac przy Baszcie Sandomierskiej na Wawelu oraz przy gotyckich kościołach krakowskich z wyeksponowanym wątkiem ceglany. W związku z ponownym oświadczeniem Panów Senatorów oraz dołączoną do niego dokumentacją fotograficzną z której wynika, że otwory te są systematycznie zamykane (wypełniane ceglami), wystąpiłem do Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z prośbą o udzielenie dodatkowych, szczegółowych wyjaśnień w tej sprawie.

Z up. MINISTRA KULTURY  
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO  
SEKRETARZ STANU  
*Piotr Żuchowski*

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych  
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów